

Geluidsisolatie Schiphol (GIS)

Voortgangsrapport 6

1^e half jaar 2007

Inhoud

1	Inleiding en samenvatting.....	2
1.1	Inleiding.....	2
1.2	Leeswijzer.....	2
1.3	Samenvatting.....	2
2	Essentialia.....	4
2.1	Inleiding.....	4
2.2	De geluidsisolatie projecten.....	4
2.3	Aankoop en sloop binnen de geluidszone en veiligheidszone.....	5
2.4	Schadeschap luchthaven Schiphol.....	6
2.5	Organisatie van projecten.....	6
3	De projecten in hun omgeving.....	7
3.1	Beleidsontwikkelingen.....	7
3.2	Communicatie.....	7
3.3	Voortgang per project.....	8
4	Beheersing van projecten.....	11
4.1	Scope.....	11
4.2	Planning.....	11
4.3	Financiën.....	12
4.3.1	Projectbudget.....	13
4.3.2	Uitputting post onvoorzien.....	15
4.3.3	Uitgaven en ontvangsten GIS-2 (kas).....	16
4.3.4	Verplichtingen GIS-2.....	16
4.3.5	Uitgaven overige projecten.....	16
4.3.6	Verplichtingen overige projecten.....	17
4.3.7	Ontvangsten heffingen.....	17
4.4	Risico's, mee- en tegenvallers en prognose eindstand.....	18
4.5	Kwaliteit en kennis.....	20
4.6	Audits en onderzoeken door derden.....	20
	Bijlage 1: Begrippen- en afkortingenlijst.....	21
	Bijlage 2: Nadere toelichting Ke-etmaalisolatie en LAeq-nachtisolatie.....	23
	Bijlage 3: Impressie van het isolatiegebied GIS-3 conform LIB 2004.....	24

1 Inleiding en samenvatting

1.1 Inleiding

Voor u ligt de zesde voortgangsrapportage over het project Geluidsisolatie Schiphol. Deze rapportage is opgesteld conform de regeling 'Grote Projecten' van de Tweede Kamer. Deze regeling voorziet in een halfjaarlijkse rapportage over de voortgang van het project.

Het rapport beslaat de periode 1 januari 2007 tot 1 juli 2007. Het rapport heeft betrekking op alle projecten die in het kader van geluidshinder en externe veiligheid ten behoeve van de luchthaven Schiphol worden uitgevoerd. Het gaat om de volgende projecten:

- Geluidsisolatie Schiphol fase 2 (GIS-2).
- Geluidsisolatie Schiphol fase 3 (GIS-3).
- Aankoop en sloop van woningen binnen de geluidszone.
- Aankoop en sloop van woningen en woonschepen binnen de veiligheidszone.
- Aankoop of verplaatsing van de zogenoemde woonschepen 5P gelegen binnen de geluidszone.
- Financiering van het Schadeschap luchthaven Schiphol.

Het ministerie van Verkeer en Waterstaat is zowel verantwoordelijk voor het beleid als de uitvoering van de projecten GIS-2, GIS-3 en 'Aankoop of verplaatsing van de woonschepen 5P gelegen binnen de geluidszone'.

Voor de projecten 'Aankoop en sloop van woningen binnen de geluidszone' en 'Aankoop en sloop van woningen en woonschepen binnen de veiligheidszone' draagt het ministerie de beleidsverantwoordelijkheid. De uitvoeringsverantwoordelijkheid voor deze twee projecten ligt bij de desbetreffende gemeenten.

Het Schadeschap luchthaven Schiphol is een openbaar lichaam dat is ingesteld op grond van de Gemeenschappelijke Regeling Schadeschap luchthaven Schiphol. Het heeft een onafhankelijke positie. Het ministerie van Verkeer en Waterstaat c.q. Rijkswaterstaat is budgetverantwoordelijk, maar draagt geen inhoudelijke verantwoordelijkheid. Daarom vindt u in deze rapportage alleen een financiële verantwoording van het Schadeschap.

1.2 Leeswijzer

Dit voortgangsrapport bestaat uit twee hoofdonderdelen. Na een korte blik op de omgeving van de projecten beschrijft het de voortgang per project (hoofdstuk 3). Vervolgens wordt u geïnformeerd over de projectbeheersing (hoofdstuk 4). Allereerst staan in hoofdstuk 2 de essentialia van de projecten beschreven.

1.3 Samenvatting

GIS-2

In de vorige voortgangsrapportage is gemeld dat tijdens GIS-2 8.411 woningen en andere geluidsgevoelige gebouwen worden geïsoleerd. Als gevolg van een hoger deelnemerspercentage is dit aantal met 95 toegenomen. Hiermee komt het totaal op 8.506 objecten.

Tot 1 juli 2007 zijn 8.296 objecten geïsoleerd. Eind 2007 zullen circa 8.465 woningen en andere geluidsgevoelige gebouwen zijn geïsoleerd, in plaats van de 8.411 objecten waarvan in de vorige voortgangsrapportage sprake was. Inclusief administratieve en organisatorische afwikkeling kan GIS-2 in de eerste helft van 2008 worden afgerond.

Het projectbudget bedraagt M€ 399,9. Ten opzichte van de vorige verslagperiode is het projectbudget met M€ 25,6 gestegen. Hieronder worden de belangrijkste mutaties beschreven:

- In de PRI-raming 2004 was een bedrag van M€ 16,5 opgenomen als mogelijke terugvordering op de aannemers die in het verleden de geluidsisolatie aan woningen hebben aangebracht. Gezien de onzekere uitkomst van de besprekingen met de aannemers over de problematiek rond de eindafrekeningen zijn deze ontvangsten niet meer meegenomen in de PRI-raming 2007, maar opgenomen in het risicoprofiel.
- In 2005 heeft een eenmalige correctie plaatsgevonden van projectmanagementkosten ten bedrage van M€ 7,1. Deze correctie heeft betrekking op kosten uit de opstartfase van GIS-2 (1997-1999), toen de luchthaven Schiphol (Amsterdam Airport Schiphol, AAS) het geluidsisolatieproject uitvoerde. Deze correctie is niet verwerkt in de PRI-raming 2005, omdat deze is opgesteld in een periode vóór de bovengenoemde correctie. In 2005 is de Tweede Kamer reeds over deze correctie geïnformeerd.

- Als gevolg van een hoger deelnemerspercentage worden 95 woningen extra geïsoleerd. De extra kosten voor isolatie, engineering en organisatie bedragen M€ 1,9.
- Overige mutaties met een totale waarde van M€ 0,1.

De mutaties in de PRI-raming 2007 zijn bijna volledig toe te schrijven aan oorzaken die speelden in de periode vóór 2005. De raming voor de uitvoering van de isolatiewerkzaamheden in de jaren vanaf 2005 is slechts in geringe mate gestegen; dit wordt met name veroorzaakt door een groter aantal te isoleren woningen. Bovenstaande mutaties zijn verwerkt in de ontwerpbegroting 2008.

Problematiek rond de afwikkeling van de eindafrekeningen

In het verleden hebben twee aannemers geluidsisolatie aangebracht aan woningen en andere geluidsgevoelige gebouwen rondom de luchthaven Schiphol: Heddes en de aannemerscombinatie dB2000 VOF, bestaande uit BAM en DuraVermeer. Met deze aannemers wordt sinds enkele jaren gediscussieerd over de afwikkeling van destijds ingediende rekeningen en de prijzen die zij in deze rekeningen hebben gehanteerd (zogenaamde problematiek over de eindafrekeningen). In het najaar 2006 is met aannemer Heddes overeenstemming bereikt. Met de andere aannemer, de bouwcombinatie dB2000 VOF, heeft Rijkswaterstaat vooralsnog niet tot een vergelijk kunnen komen. In mei 2007 heeft de dB2000 VOF een spoedgeschil en een bodemprocedure aanhangig gemaakt. De behandeling van het spoedgeschil staat gepland voor september 2007. De inhoudelijke behandeling van de bodemprocedure vindt plaats na het spoedgeschil. Volledigheidshalve wordt gemeld dat de problematiek rond de afwikkeling van de eindafrekeningen bestaat uit posten die voor Rijkswaterstaat zouden kunnen leiden tot betalingen (claims, openstaande rekeningen) en posten die zouden kunnen leiden tot ontvangsten (te hoog prijsniveau, correctie van fouten in facturen van de aannemers).

Brandveiligheid van toegepaste isolatiematerialen

In circa 2.000 woningen zijn andere isolatiematerialen gebruikt dan in de bestekken werden voorgeschreven. Hoewel de gebruikte materialen gelijkwaardig waren aan de voorgeschreven materialen, bleven bewoners twifelen aan de brandveiligheid ervan. In overleg met gemeente Zaanstad en de Stichting Bewonersbelangen Isolatie Assendelft (BIA) heeft Progis door TNO laten onderzoeken of de gebruikte materialen voldoen aan de geldende normen. Uit alle proeven die zijn uitgevoerd, is gebleken dat het isolatiemateriaal en de toepassing ervan veilig zijn.

Ventilatie van twee scholen in Zwanenburg

Progis heeft de basisscholen Aldoende en Meerbrug in Zwanenburg in 2006 geïsoleerd tegen vliegtuiggeluid. Al tijdens het aanbrengen van de isolatie is er discussie ontstaan over de ventilatievoorzieningen. In overleg met gemeente Haarlemmermeer heeft Progis aan de schoolbesturen extra ventilatievoorzieningen aangeboden. Het bestuur heeft hiermee ingestemd. Eind juni 2007 zijn de werkzaamheden afgerond, naar tevredenheid van de gemeente en de schoolbesturen.

GIS-3

Naar verwachting worden tijdens GIS-3 circa 3.260 woningen en andere geluidsgevoelige gebouwen geïsoleerd. De laatste woningen worden eind 2010 opgeleverd. Inclusief administratieve en organisatorische afwikkeling kan GIS-3 in de eerste helft van 2011 worden afgerond.

Het projectbudget bedraagt M€ 77,4. Ten opzichte van de vorige verslagperiode is het projectbudget met M€ 21,9 gedaald. De belangrijkste reden hiervoor is dat bij GIS-3 de isolatiewerkzaamheden in relatief kleine bestekken op de markt worden gebracht. Deze methode, waarmee tijdens de afronding van GIS-2 positieve ervaringen zijn opgedaan, heeft tot gevolg dat de werkzaamheden door kleinere aannemers en tegen een lagere prijs worden uitgevoerd dan bij grootschalige contracten.

2 Essentialia

2.1 Inleiding

De luchthaven Schiphol is in grootte de vierde luchthaven van Europa en van belang voor de Nederlandse economie. In 1995 stemden de Tweede en Eerste Kamer in met de beslissing van het Kabinet om Schiphol uit te laten groeien tot mainport. Tevens werd besloten tot de aanleg van een vijfde landingsbaan.

Omdat de luchthaven in een intensief bebouwde omgeving is gelegen worden vele omwonenden dagelijks geconfronteerd met geluidsoverlast van startende en landende vliegtuigen.

Het beleid van de overheid is erop gericht nadelige effecten van de luchthaven te beperken. In 1995 is besloten dat de verdere ontwikkeling van Schiphol tot een mainport niet mocht leiden tot een hogere milieubelasting. Daarom voert de overheid in de omgeving van Schiphol een aantal projecten uit, te weten:

- Geluidsisolatie projecten.
- Aankoop en sloop van gebouwen binnen de geluidszone en veiligheidszone.
- Aankopen of verplaatsen van woonschepen binnen de geluidszone.
- Financiering van het Schadeschap luchthaven Schiphol voor de behandeling van schadeclaims.

De kosten van deze projecten worden door de overheid voorgefinancierd en vervolgens grotendeels op de luchtvaartsector verhaald.

2.2 De geluidsisolatie projecten

Al sinds het begin van de jaren tachtig worden 'geluidsgevoelige objecten' in de omgeving van Schiphol geïsoleerd. Onder geluidsgevoelige objecten worden woningen, scholen en zorgcentra verstaan. De mate van isolatie hangt af van de berekende geluidsbelasting. Hierbij maakt de overheid onderscheid tussen etmaalisolatie en nachtsisolatie. Of een object voor etmaalisolatie in aanmerking komt hangt af van de geluidsbelasting die wordt berekend op basis van zogenaamde Kosteneenheden (Ke). Voor nachtsisolatie geldt het equivalente A-gewogen geluidsniveau (LAeq). In bijlage 2 vindt u een nadere toelichting.

Op basis van de aanvliegroutes, de verkeersomvang en de vlootsamenstelling worden geluidscontouren berekend. Wijziging van het gebruik van de luchthaven, zoals andere vliegroutes, betekenen in het algemeen een wijziging van de geluidscontouren.

Er zijn vier Ke-zones gedefinieerd van respectievelijk 35, 40, 55 en 65 Ke. Bij een geluidsbelasting boven de 35 Ke mogen in beginsel geen nieuwe objecten met een woonfunctie worden gebouwd. Woningen die liggen binnen 40 Ke-contour worden geïsoleerd. Woningen met een geluidsbelasting van meer dan 65 Ke worden gesloopt. Tot mei 2003 werden woningen binnen de 55 Ke-contour waarvoor afdoende isolatie niet mogelijk was, gesloopt. Een woning binnen de 26 LAeq-contour komt in aanmerking voor isolatie van de slaapvertrekken.

GIS-1

Begin jaren '80 besloot de regering tot isolatie van woningen rond Schiphol, het project Geluidsisolatie Schiphol fase 1 (GIS-1). Onder GIS-1 zijn 3.700 objecten geïsoleerd. De kosten van GIS-1 bedroegen M€ 126,8. De uitvoering van GIS-1 is in 1997 afgerond, met uitzondering van de klacht-/garantieregeling.

GIS-2

In 1995 besloot het kabinet tot de mainportstrategie en de aanleg van een vijfde baan. Ondanks de verdere ontwikkeling van Schiphol tot mainport mocht de geluidshinder in de omgeving van de luchthaven niet toenemen. Daarom is in 1997 een nieuw isolatieproject van start gegaan, het project Geluidsisolatie Schiphol fase 2 (GIS-2). In de periode 1997-1999 voerde de luchthaven Schiphol (Amsterdam Airport Schiphol, AAS) het isolatieproject uit. Vanaf 2000 is het ministerie van Verkeer en Waterstaat c.q. Rijkswaterstaat verantwoordelijk voor de uitvoering.

Tijdens de uitvoering van GIS-2 zijn de geluidscontouren verschillende keren gewijzigd. GIS-2 startte op basis van de contouren die in 1997 in de PKB-Schiphol waren vastgelegd. Dit waren de zogenaamde S4/S2-contour (vierbanenstelsel) en de 5P-contour (vijfbanenstelsel).

In februari 2003 is de PKB-Schiphol komen te vervallen en werd het Luchthavenindelingbesluit (LIB 2003) van kracht. De geluidscontouren in het LIB verschilden van die van de PKB-Schiphol. Kort na invoering van het LIB 2003 bleek dat in de berekeningen het vliegverkeer verkeerd over de landingsbanen was verdeeld. Toen de effecten van het herstel van deze zogenaamde 'invoerfout' en het wijzigen van enkele aan- en afvliegroutes bekend waren, is het LIB 2003 in september 2004 vervangen door het LIB 2004. Door de wijzigingen in de geluidscontouren zijn objecten die eerst tot het isolatieprogramma van GIS-2 behoorden, buiten de geldende contouren komen te liggen. Omdat hiermee de juridische grondslag voor isolatie verviel,

is overwogen om deze woningen niet meer te isoleren. Eigenaren met een overeenkomst zijn in de gelegenheid gesteld aan te geven of zij wilden vasthouden aan isolatie van hun woning. Mede op basis van de ontvangen reacties is begin 2005 besloten buiten het geluidsisolatiegebied alleen woningen te isoleren waarvan de eigenaren in het bezit zijn van een overeenkomst en hebben verzocht om isolatie. Deze woningen worden geïsoleerd met een geminimaliseerd isolatiepakket. De woningen binnen het isolatiegebied worden sinds begin 2005 geïsoleerd op basis van de geluidsbelasting conform het LIB 2004. In de vorige voortgangsrapportage is gemeld dat tijdens GIS-2 8.411 woningen en andere geluidsgevoelige gebouwen worden geïsoleerd. Als gevolg van een hoger deelnemerspercentage is dit aantal met 95 toegenomen. Hiermee komt het totaal op 8.506 objecten.

Tot 1 juli 2007 zijn 8.296 objecten geïsoleerd. Eind 2007 zullen circa 8.465 woningen en andere geluidsgevoelige gebouwen zijn geïsoleerd. Inclusief administratieve en organisatorische afwikkeling kan GIS-2 in de eerste helft van 2008 worden afgerond.

Klachtafhandeling GIS-2

Conform een garantieregeling zijn aannemers gehouden binnen een termijn van tien jaar na oplevering van een object eventuele herstelwerkzaamheden uit te voeren, tenzij er sprake is van fouten waarvoor zij niet aansprakelijk kunnen worden gesteld. In dat geval neemt het Rijk de verantwoordelijkheid voor de garantie over. Omdat de afronding van GIS-2 in 2007 is voorzien, geldt de garantietermijn voor objecten die in het kader van GIS-2 zijn gerealiseerd, tot uiterlijk 2017.

GIS-3

GIS-3 is de derde fase van het project Geluidsisolatie Schiphol. Als gevolg van de ingebruikname van de vijfde baan is in 2004 een nieuw isolatiegebied vastgesteld op basis van het eerder genoemde LIB 2004. In deze fase worden woningen geïsoleerd die in eerdere geluidsisolatieprojecten (GIS-1 en GIS-2) niet in beschouwing zijn genomen. Verder komen reeds geïsoleerde woningen in aanmerking voor aanvullende isolatievoorzieningen, indien de geluidsbelasting in zekere mate is toegenomen. Besloten is GIS-3, evenals GIS-2, onder verantwoordelijkheid van Rijkswaterstaat regionale dienst Noord-Holland te laten uitvoeren (Kamerstuk 2004-2005, 26959, nr. 103). In 2006 is gestart met de uitvoering van GIS-3. De laatste woningen in GIS-3 worden eind 2010 opgeleverd. Inclusief administratieve en organisatorische afwikkeling kan het project in de eerste helft van 2011 worden afgerond.

2.3 Aankoop en sloop binnen de geluidszone en veiligheidszone

Aankoop en sloop van woningen binnen de geluidszone

Tot de inwerkingtreding van het Luchthavenindellingsbesluit (LIB) in februari 2003 was de inzet van de overheid erop gericht om woningen binnen de 55 Ke-contour die niet konden worden geïsoleerd, aan te kopen. In de zone tussen 55-65 Ke werden woningen aangekocht, tenzij de woningen al voldoende waren geïsoleerd of de desbetreffende eigenaren hebben verzocht om isolatie. Had de woning een geluidsbelasting van meer dan 65 Ke, dan ontving de eigenaar een aanbod tot aankoop. De aangekochte woningen werden vervolgens gesloopt. Dit project is gestart in 1997.

Met de inwerkingtreding van het LIB in februari 2003 is alleen nog de aankoop van woningen mogelijk die een geluidsbelasting van meer dan 65 Ke hebben. De uitvoering van het beleid ligt sindsdien bij de betrokken (deel)gemeenten. Om deze (deel)gemeenten financieel tegemoet te komen is de Regeling Uitkeringen Beperkingengebied Schiphol gemaakt. Deze regeling is in juli 2003 van kracht geworden. Vanaf dat moment konden de (deel)gemeenten met de uitvoering starten. Een einddatum is niet bepaald. Als gevolg van de motie-Hofstra (Kamerstuk 2001-2002, 27603, nr. 74) kunnen eigenaren niet worden gedwongen hun woning te verkopen. Als zij tot verkoop besluiten, kunnen zij hun object aan de gemeente voor aankoop aanbieden. De gemeente koopt vervolgens het desbetreffende pand tegen de ontegeningswaarde. De aangekochte woningen dienen in beginsel binnen één jaar na verwerving te worden gesloopt. De grond komt in het bezit van de desbetreffende gemeente. De gemeente kan conform de Regeling Uitkeringen Beperkingengebied Schiphol de gemaakte kosten declareren bij het ministerie van Verkeer en Waterstaat. De vergoeding aan de gemeente wordt door het ministerie van Verkeer en Waterstaat verminderd met de restwaarde van de grond na de sloop van de woning.

Aankoop en sloop van woningen en woonschepen binnen de veiligheidszone

Het Luchthavenverkeersbesluit (LVB) stelt een risicozone vast rond de luchthaven. Aan de bewoners binnen de zones met het hoogste risico heeft de overheid een aanbod gedaan om hun woning of woonschip aan te kopen. De aangekochte woningen en woonschepen worden vervolgens gesloopt. Woonschepen kunnen ook worden verplaatst. Sinds juli 2003 ligt de uitvoeringsverantwoordelijkheid bij de betrokken (deel)gemeenten. De gevolgde procedure komt overeen met de procedure 'Aankoop en sloop van woningen binnen de geluidszone'.

Aankoop of verplaatsing van de woonschepen 5P gelegen binnen de geluidszone

Woonschepen kunnen niet worden geïsoleerd, omdat ze na isolatie te zwaar zouden zijn om te kunnen blijven drijven. Daarom zijn eigenaren van woonschepen binnen de geluidscontouren tot 20 augustus 2005 in de gelegenheid gesteld om hun schip voor aankoop door het Rijk aan te bieden. Ook konden eigenaren ingaan op een aanbod voor een alternatieve gelijkwaardige locatie voor hun schip. Grootschalige verplaatsingslocaties zijn echter niet haalbaar gebleken. Verplaatsing vindt slechts incidenteel plaats.

Vóór 1 januari 2000 gold een passief aankoopbeleid. Sinds 1 januari 2000 wordt ingezet op een actiever aankoopbeleid.

Conform de Regeling uitkeringen beperkingengebied Schiphol moeten eigenaren aan de volgende voorwaarden voldoen om voor aankoop in aanmerking te komen:

- Aanmelding bij Rijkswaterstaat vóór 20 februari 2003 (datum inwerkingtreding LIB) om een taxatie te krijgen.
- Aanmelding bij Rijkswaterstaat vóór 20 augustus 2005 voor aankoop door het Rijk. Daarna is dit recht komen te vervallen.

2.4 Schadeschap luchthaven Schiphol

Het Schadeschap luchthaven Schiphol is een openbaar lichaam dat is ingesteld op grond van de Gemeenschappelijke Regeling Schadeschap luchthaven Schiphol. Het Schadeschap is uitsluitend voor schadebehandeling opgericht en heeft een loketfunctie voor de afhandeling van schadevergoedingen. Het gaat hier dan om de afhandeling van verzoeken tot schadevergoeding die verband houden met de uitbreiding van het luchtvaartterrein Schiphol en een aantal wijzigingen in de infrastructuur in de omgeving van Schiphol op grond van artikel 9 van de Gemeenschappelijke Regeling Schadeschap luchthaven Schiphol. Deze regeling is in november 1998 ingegaan voor een periode van 10 jaar. Alle dossiers die in november 2008 in behandeling zijn, zullen door het Schadeschap worden afgehandeld. Vanaf dat moment zal behandeling van nieuwe dossiers worden overgedragen aan de dan opnieuw bevoegde bestuursorganen.

In het Schadeschap zijn vertegenwoordigd het ministerie van Verkeer en Waterstaat, de provincie Noord-Holland, het Hoogheemraadschap van Rijnland en in totaal 26 gemeenten en stadsdelen.

Het Schadeschap heeft een onafhankelijke positie. Evenals de andere bestuursorganen die deelnemen in de Gemeenschappelijke Regeling Schadeschap luchthaven Schiphol heeft het ministerie van Verkeer en Waterstaat zitting in het bestuur van het Schadeschap.

2.5 Organisatie van projecten

Het ministerie van Verkeer en Waterstaat is integraal verantwoordelijk voor de projecten GIS-2, GIS-3 en Aankoop of verplaatsing van de woonschepen 5P gelegen binnen de geluidszone. Binnen het ministerie is Rijkswaterstaat regionale dienst Noord-Holland belast met de uitvoering van de geluidsisolatie. Hiertoe is een aparte projectorganisatie opgericht, Progis.

Over de projecten Aankoop en sloop van woningen binnen de geluidszone en Aankoop en sloop van woningen en woonschepen binnen de veiligheidszone draagt het ministerie van Verkeer en Waterstaat de beleidsverantwoordelijkheid. De uitvoeringsverantwoordelijkheid voor deze twee projecten ligt bij de desbetreffende (deel)gemeenten.

Het Schadeschap luchthaven Schiphol is een onafhankelijk orgaan, waarvoor Rijkswaterstaat de budgetverantwoordelijkheid draagt.

3 De projecten in hun omgeving

3.1 Beleidsontwikkelingen

In oktober 2006 heeft de heer Alders ermee ingestemd om als onafhankelijk voorzitter het overleg te leiden over het beperken van de hinder van de luchthaven Schiphol en de groei van het luchtverkeer, het zogeheten Aldersoverleg. Aan het overleg nemen de volgende partijen deel: Schiphol, KLM, het Rijk, de Luchtverkeersleiding, de regionale bestuurders die zijn verenigd in de Bestuurlijke Regiegroep Schiphol (BRS), en het overlegplatform Commissie Regionaal Overleg luchthaven Schiphol (CROS). In het overleg zijn maatregelen besproken die de hinder van de luchthaven op zowel korte termijn als middellange termijn kunnen beperken. Ook zijn mogelijkheden onderzocht om de leefbaarheid in de omgeving van de luchthaven te verbeteren. Tot slot wordt bezien op welke wijze het luchtverkeer kan groeien binnen de milieuruimte van de luchthaven Schiphol.

Op 11 juni 2007 heeft het Aldersoverleg geadviseerd om de groei van het luchtverkeer binnen de milieuruimte van de luchthaven Schiphol onder voorwaarden mogelijk te maken. Deze voorwaarden zijn vastgelegd in twee convenanten, te weten een convenant Hinderbeperking en een convenant Omgevingskwaliteit. Het convenant Omgevingskwaliteit is opgesteld en ondertekend door de provincie Noord-Holland, gemeenten uit de BRS, luchthaven Schiphol, KLM, het ministerie van Verkeer en Waterstaat (V&W) en het ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer (VROM).

Voor eventuele toekomstige geluidsisolatieprojecten betekent dit convenant dat een voorstel wordt opgesteld over de wijze waarop de huidige nadeelcompensatie, schade- en geluidisolatieregelingen (budgettair neutraal) kunnen worden verbeterd, zodat deze beter aansluiten bij de wensen van de omgeving en efficiënter en effectiever met de middelen kan worden omgegaan. Dit voorstel wordt gebaseerd op adviezen van onder meer KLM, Schiphol, BRS, de inspraakreacties en de verbetervoorstellen die zijn ingediend in het kader van de evaluatie Schipholbeleid. In de tweede helft van 2007 wordt dit voorstel verder uitgewerkt.

De afspraken voor de middellange termijn volgen begin 2008. Hierna volgt de besluitvormingsprocedure met onder meer inspraak voor de omwonenden.

3.2 Communicatie

GIS-2

Naast het reguliere overleg met gemeenten, bewonersverenigingen en de luchtvaartsector heeft Progis in de verslagperiode de communicatie met betrokken partijen over twee onderwerpen geïntensiveerd. Over de ventilatie van twee geïsoleerde scholen in Zwanenburg is overlegd met de gemeente Haarlemmermeer, de VROM-Inspectie, de GGD en de twee schoolbesturen om tot een oplossing te komen. Naar aanleiding van Kamervragen is de Tweede Kamer geïnformeerd over de aanvullende ventilatievoorzieningen die zijn aangebracht.

Progis heeft in overleg met gemeente Zaanstad en de Stichting Bewonersbelangen Isolatie Assendelft (BIA) afgesproken TNO onderzoek te laten doen naar de brandveiligheid van toegepaste isolatiepakketten. Progis heeft hierover op 23 april 2007 een persbericht uitgebracht.

In paragraaf 3.3 wordt meer inhoudelijk op beide dossiers ingegaan.

GIS-3

Het eerste deelproject van GIS-3 bestaat uit circa 750 woningen en andere geluidsgevoelige gebouwen. In januari 2007 heeft Progis bewonersavonden georganiseerd. Op deze avonden konden eigenaren van deze objecten vragen aan Progis stellen over de mogelijke isolatie van hun woning. Van de eigenaren heeft 93% aangegeven dat zij willen deelnemen aan GIS-3. Het tweede deelproject, dat de minister in juni 2007 heeft vastgesteld, bestaat uit circa 2.300 objecten. Hiervan heeft Progis in juni 2007 eigenaren van 1.900 objecten uitgenodigd voor deelname aan GIS-3. De aanschrijving van de circa 400 resterende eigenaren volgt in september 2007.

3.3 Voortgang per project

In deze paragraaf wordt eerst schematisch in tabel 1 de voortgang van de projecten weergegeven. Vervolgens vindt u per project een toelichting.

Tabel 1: Overzicht voortgang projecten (peildatum: 1 juli 2007)						
	Realisatie t/m dec '06	Realisatie verslagperiode	Realisatie totaal	Nog te realiseren	Totaal prognose	Planning gereed
GIS-2 (objecten)	7.993	303	8.296	210	8.506	2008
GIS-3 (objecten)	0	0	0	3.260	3.260	2011
Aankoop sloop geluidszone (woningen)	31	1	32	14	46	Geen
Aankoop sloop externe veiligheidszone (woningen en woonschepen)	53	1	54	27	81	Geen
Woonschepen 5P	84	0	84	7	91	2007

GIS-2

Voortgang

Tijdens GIS-2 worden naar verwachting 8.506 woningen en andere geluidsgevoelige gebouwen geïsoleerd. Als gevolg van een hoger deelnemerspercentage worden ten opzichte van de vorige verslagperiode 95 woningen extra geïsoleerd.

Tot 1 juli 2007 zijn 8.296 woningen en andere geluidsgevoelige gebouwen geïsoleerd, waarvan 303 in de eerste helft van 2007. Hiermee is de vertraging in de productie van aannemer Heddes, die in 2006 was ontstaan als gevolg van de besprekingen over de afwikkeling van de eindafrekeningen, ingelopen. In paragraaf 4.4 wordt nader ingegaan op de problematiek rond de afwikkeling van de eindafrekeningen.

Woningen met (constructieve) gebreken in Assendelft

Na een bezoek van de voormalige staatssecretaris in juli 2005 aan Assendelft heeft Progis in overleg met de Stichting BIA voor 19 specifiek benoemde woningen met (constructieve) problemen een aparte werkgroep ingesteld. Doel van de werkgroep was om met de desbetreffende eigenaren tot overeenstemming te komen over de isolatie van hun woning. Voor 3 woningen wordt met de eigenaren nog overleg gevoerd over de te treffen isolatievoorzieningen c.q. de vervangende nieuwbouw van de woningen. Voor de overige 16 woningen is dit overleg afgerond en zijn of worden de gemaakte afspraken geëffectueerd in een isolatiebesluit, een subsidieverstrekkende beschikking voor vervangende nieuwbouw of een besluit tot uitstoting van de woning uit het isolatieprogramma.

Brandveiligheid van toegepaste isolatiematerialen

Na de geluidsisolatie van woningen in de gemeente Zaanstad in de periode 1999-2004 hebben bewoners de brandveiligheid van de toegepaste isolatiematerialen ter discussie gesteld. Met instemming van Progis heeft de aannemer destijds in circa 2.000 woningen andere isolatiematerialen gebruikt dan in de bestekken werd voorgeschreven. De aannemer had aangegeven dat het toegepaste materiaal gelijkwaardig was aan het voorgeschreven materiaal. In overleg met gemeente Zaanstad en de Stichting BIA heeft Progis door TNO laten onderzoeken of de gebruikte materialen voldoen aan de geldende normen voor brandoverslag en brandvoortplanting.

Brandoverslag is het gevaar dat brand van de ene woning overslaat naar een naastgelegen woning. Uit onderzoek is gebleken dat de toepassing van het isolatiemateriaal in 20 representatieve woningen in Assendelft voldoet aan de wettelijke eisen voor brandoverslag.

Brandvoortplanting is de snelheid waarmee brand zich door (bouw)materiaal verplaatst. De snelheid wordt sterk beïnvloed door doorvoeringen (bijv. stopcontacten) die in het materiaal zijn aangebracht. Uit de proeven van TNO is gebleken dat het isolatiemateriaal voldoet aan de wettelijke eisen die golden in de periode dat het materiaal werd aangebracht.

Anno 2007 zijn aanvullende testen beschikbaar die het mogelijk maken de situatie in de praktijk beter na te bootsen. De voormalige staatssecretaris heeft besloten deze zogenaamde 'roomcornertest' te laten uitvoeren. Uit alle proeven die zijn uitgevoerd, is gebleken dat het isolatiemateriaal en de toepassing ervan veilig zijn.

Ventilatie van scholen Aldoende en Meerbrug in Zwanenburg

Progis heeft de basisscholen Aldoende en Meerbrug in Zwanenburg in 2006 geïsoleerd tegen vliegtuiggeluid. Al tijdens het aanbrengen van de isolatie is er, naar aanleiding van vragen van een bezorgde ouder, discussie ontstaan over de ventilatievoorzieningen. Bij deze scholen in Zwanenburg was er initieel van uitgegaan dat alleen de ventilatie-openingen in de geïsoleerde gevels voldoende capaciteit (volgens nieuwbouwnormen) zouden moeten hebben. Hierbij was de aanname dat de benodigde afvoer van binnenlucht alleen via de, niet bij de geluidsisolatie aangepaste, gang zou plaatsvinden.

Mede gelet op een advies van de VROM-Inspectie, die aangaf dat de ventilatie in de geïsoleerde klaslokalen op nieuwbouwniveau zou moeten worden gebracht, heeft Progis in overleg met de gemeente Haarlemmermeer aan de schoolbesturen extra ventilatievoorzieningen aangeboden. Het bestuur heeft hiermee ingestemd. Conform planning zijn de werkzaamheden eind juni 2007 afgerond, naar tevredenheid van de gemeente en de schoolbesturen.

GIS-3

Conform de wijziging van de Regeling Geluidwerende Voorzieningen (RGV) van december 2006 heeft de minister in een isolatieprogramma vastgesteld welke woningen en andere geluidsgevoelige gebouwen mogelijk voor geluidsisolatie in aanmerking komen. Dit isolatieprogramma omvatte 4.884 objecten.

Om te waarborgen dat het isolatieprogramma zo volledig mogelijk is, heeft Progis in april 2007 de eigen gegevens vergeleken met die van het Kadaster. Op basis hiervan is het oorspronkelijke isolatieprogramma van december 2006 aangepast en zijn 398 woningen toegevoegd. Het gaat met name om recent gebouwde woningen, waarvan wordt verwacht dat zij al voldoende zijn geïsoleerd en geen aanvullende voorzieningen nodig hebben. Het aangepaste isolatieprogramma omvat 5.282 woningen en andere geluidsgevoelige gebouwen.

De wijziging van de RGV biedt de mogelijkheid om GIS-3 in deelprojecten uit te voeren. Op deze wijze kan Progis beter inspelen op eventuele wijzigingen van de geluidsc contouren. Bovendien kunnen de woningen die deel uitmaken van een deelproject, binnen redelijke termijn worden afgerond. Naar verwachting zal dit bijdragen aan een hogere bewonerstevredenheid. Inmiddels zijn twee deelprojecten in uitvoering. Een impressie van beide deelprojecten vindt u in bijlage 3.

Deelproject 1

In december 2006 heeft de minister het eerste deelproject vastgesteld. Het eerste deelproject bestaat uit circa 750 woningen en andere geluidsgevoelige gebouwen. Eigenaren van circa 700 woningen hebben aangegeven in aanmerking te willen komen voor isolatie van hun woning. In de periode van juni tot en met september 2007 wordt in deze woningen een bouwtechnisch en akoestisch onderzoek uitgevoerd. Of de woningen voor geluidsisolatie in aanmerking komen, is afhankelijk van de uitkomsten van dit onderzoek.

Deelproject 2

In juni 2007 heeft de minister tegelijk met het gewijzigde isolatieprogramma het tweede deelproject vastgesteld. In dit deelproject zijn circa 2.300 woningen opgenomen in de gemeenten De Ronde Venen, Jacobswoude, Nieuwkoop en Aalsmeer. Vanwege de omvang van dit deelproject is ervoor gekozen eerst de eigenaren van circa 1.900 woningen in de gemeenten De Ronde Venen, Jacobswoude en Nieuwkoop aan te schrijven. Deze eigenaren hebben eind juni 2007 een brief ontvangen, waarin Progis hen uitnodigt voor bewonersavonden in juli en augustus 2007. De circa 400 resterende eigenaren in Aalsmeer zullen naar verwachting in september 2007 worden aangeschreven.

Informereren van eigenaren

De RGV schrijft voor dat elke eigenaar van een woning binnen het isolatiegebied GIS-3 wordt geïnformeerd over de status van zijn woning. Dit geldt ook voor woningen die al voldoende zijn geïsoleerd en daarom niet in het isolatieprogramma zijn opgenomen. Eind 2007 zullen alle eigenaren van woningen en andere geluidsgevoelige gebouwen binnen het isolatiegebied zijn geïnformeerd. Op 1 juli 2007 zijn de eigenaren uit het eerste deelproject (750) ingelicht, alsmede ruim 80% van de eigenaren uit het tweede deelproject (1.900) en de eigenaren uit het noordelijk deel van het isolatiegebied (1.100).

Aankoop en sloop van woningen binnen de geluidszone

Beoogd is om in de geluidszone 46 objecten aan te kopen en te slopen. Tot 1 juli 2007 zijn in totaal 32 objecten aangekocht. In deze verslagperiode is 1 woning aangekocht.

Aankoop en sloop van woningen en woonschepen binnen de veiligheidszone

Voor de externe veiligheidszone is beoogd in totaal 81 objecten aan te kopen, waarvan 67 woningen en 14 woonschepen. Woonschepen kunnen ook worden verplaatst. Tot 1 juli 2007 zijn in totaal 54 objecten aangekocht, waarvan 39 woningen. In deze verslagperiode is 1 woning aangekocht. Alle woonschepen in de veiligheidszone waren reeds aangekocht/verplaatst.

Aankoop of verplaatsing van de woonschepen 5P gelegen binnen de geluidszone

In de gemeenten Haarlemmermeer, Amstelveen en Aalsmeer komen in beginsel 118 woonschepen voor aankoop of verplaatsing in aanmerking. Dit aantal is gereduceerd tot 91, omdat 27 eigenaren hebben aangegeven geen gebruik te willen maken van de mogelijkheid tot aankoop of verplaatsing.

Tot 1 juli 2007 zijn in totaal 83 woonschepen aangekocht en is 1 woonschip verplaatst. In de verslagperiode is geen woonschip aangekocht.

4 Beheersing van projecten

In dit hoofdstuk worden de planning, de financiën, de scope en de organisatie van de projecten toegelicht. Vanwege de (financiële) omvang gaat de aandacht primair uit naar GIS-2 en GIS-3.

4.1 Scope

GIS-2

In deze verslagperiode is het werkpakket van GIS-2 gewijzigd van 8.411 naar 8.506 woningen en andere geluidsgevoelige gebouwen. Ten opzichte van de vorige verslagperiode worden 95 woningen extra geïsoleerd.

GIS-3

In tabel 2 vindt u een overzicht van de objecten die in het oorspronkelijke isolatieprogramma van GIS-3 uit december 2006 waren opgenomen en de wijzigingen die de minister in juni 2007 heeft vastgesteld.

Tijdens de uitvoering van het eerste deelproject is gebleken dat het isolatieprogramma, bestaande uit 4.884 woningen en andere geluidsgevoelige gebouwen, niet volledig was. In het gewijzigde isolatieprogramma zijn 398 woningen toegevoegd. Hiermee komt het totale GIS-3 bestand uit op 5.282 objecten.

	Ke dec '06	Wijz.	Ke jun '07	LAeq dec '06	Wijz.	LAeq jun '07	Objecten dec '06	Objecten jun '07
Objecten GIS-3	7.352	+ 46	7.398	4.958	+ 352	5.310	12.310	12.708
1. Woning voldoet al	5.436	0	5.436	1.061	0	1.061	6.497	6.497
2. Niet geschikt voor bewoning of bewoning wordt gestopt	688	0	688	191	0	191	879	879
3. De woning heeft constructieve problemen of achterstallig onderhoud	40	0	40	10	0	10	50	50
4. Tweejaarstoets conform RGV'97	0	0	0	0	0	0	0	0
Bestand isolatieprogramma	1.188	+ 46	1.234	3.696	+ 352	4.048	4.884	5.282

Zoals uit bovenstaande tabel blijkt, liggen binnen het isolatiegebied GIS-3 12.708 woningen en andere geluidsgevoelige gebouwen. Hiervan voldoet meer dan 50% al aan de geldende normen voor geluidswering. Deze woningen zijn veelal tijdens eerdere geluidsisolatieprojecten (GIS-1 of GIS-2) geïsoleerd. Circa 7% van de woningen komt niet voor geluidsisolatie in aanmerking, omdat het gebouw niet langer voor bewoning geschikt is of omdat de bewoning wordt gestopt. Een kleine categorie woningen komt niet voor isolatie in aanmerking wegens achterstallig onderhoud of constructieve problemen.

In GIS-3 onderzoekt Progis of 5.282 woningen en andere geluidsgevoelige gebouwen in aanmerking komen voor geluidsisolatie. Naar verwachting zullen aan circa 3.260 objecten (aanvullende) geluidswerende voorzieningen worden aangebracht.

4.2 Planning

GIS-2

Een schematische weergave van de planning voor GIS-2 vindt u in onderstaande tabel. Ten opzichte van de vorige verslagperiode is de planning op enkele onderdelen gewijzigd. Deze wijzigingen hebben geen gevolgen voor de einddatum van GIS-2.

In de vorige voortgangsrapportage is gemeld dat 8.411 woningen en andere geluidsgevoelige objecten in 2007 worden opgeleverd. Eind 2007 zullen circa 8.465 woningen en andere geluidsgevoelige gebouwen zijn geïsoleerd. Inclusief administratieve en organisatorische afwikkeling kan GIS-2 in de eerste helft van 2008 worden afgerond.

Tabel 3: Planning uitvoering GIS-2 (peildatum: 1 juli 2007)	2004		2005		2006		2007		2008	
	1e h	2e h	1e h	2e h	1e h	2e h	1e h	2e h	1e h	2e h
Vorbereiding objecten	■									
Overleg met eigenaren over aan te brengen isolatiepakket			■							
Aanbesteding en gunning van nog uit te voeren objecten			■							
Opnamen in objecten en bestellen van materialen					■					
Uitvoering objecten								■		
Administratieve afwikkeling GIS-2									■	

GIS-3

Een schematische weergave van de planning voor GIS-3 vindt u in onderstaande tabel. Ten opzichte van de vorige verslagperiode is de planning niet gewijzigd. De laatste woningen in GIS-3 worden eind 2010 opgeleverd. Inclusief administratieve en organisatorische afwikkeling kan het project in de eerste helft van 2011 worden afgerond.

Tabel 4: Planning uitvoering GIS-3 (peildatum: 1 juli 2007)	2006		2007		2008		2009		2010		2011	
	1e h	2e h	1e h	2e h	1e h	2e h	1e h	2e h	1e h	2e h	1e h	2e h
Omvorming bestaande organisatie tot projectorganisatie GIS-3	■											
Projectplan	■											
Wijziging RGV	■											
Isolatieprogramma conform RGV	■											
Aanbesteding technisch management			■									
Aanbesteding ontwerp eerste deelproject			■									
Informeren eigenaren in isolatiegebied			■									
Uitvoering GIS-3			■									
Administratieve afwikkeling GIS-3											■	

Aankoop en sloop van woningen binnen de geluidszone

Eigenaren kunnen als gevolg van de motie-Hofstra (Kamerstuk 2001-2002, 27603, nr. 74) niet worden gedwongen hun woning te verlaten. Daarom kan een einddatum niet worden vastgesteld.

Aankoop en sloop van woningen en woonschepen binnen de veiligheidszone

Eigenaren kunnen als gevolg van de motie-Hofstra (Kamerstuk 2001-2002, 27603, nr. 74) niet worden gedwongen hun woning of woonschip te verlaten. Daarom kan een einddatum niet worden vastgesteld.

Aankoop of verplaatsing van de woonschepen 5P gelegen binnen de geluidszone

De planning is erop gericht de 7 nog te realiseren woonschepen uiterlijk in 2007 aan te kopen of te verplaatsen.

4.3 Financiën

In deze paragraaf wordt ingegaan op de financiële ontwikkelingen. Vanwege de financiële omvang gaat de aandacht primair uit naar GIS-2 en GIS-3.

De uitgaven voor de projecten GIS-2, GIS-3, aankoop of verplaatsing woonschepen 5P gelegen binnen de geluidszone, Schadeschap luchthaven Schiphol en amoveringen (aankoop, sloop) van woningen binnen de geluidszone worden verantwoord op artikel 36 (Bewaken, waarborgen en verbeteren van de kwaliteit van de leefomgeving, gegeven de toename van mobiliteit, onderdeel 36.03: Luchtvaart) van de begroting van Verkeer en Waterstaat. De uitgaven voor amoveringen (aankoop, sloop) van woningen en woonschepen binnen de veiligheidszone worden verantwoord op artikel 33 (Veiligheid gericht op de beheersing van veiligheidsrisico's, onderdeel 33.01: Externe veiligheid).

4.3.1 Projectbudget

In tabel 5 zijn de bedragen opgenomen die voor de projectonderdelen in de Rijksbegroting beschikbaar zijn.

Tabel 5: Projectbudget		Projectbudget GIS in miljoen EUR			Totaal (pp 2005)
		PKB '95 (pp 1994)	Vorige perioden (incl. PKB)	Wijzigingen deze periode	
art. 36	GIS-2	180,0	374,3	25,6	399,9
	GIS-2 (klacht- / garantieregeling)		20,0	0,0	20,0
	GIS-3		99,3	-21,9	77,4
	Amoveringen: aankoop / sloop geluidszone		24,9	0,0	24,9
	Aankoop / verplaatsing woonschepen geluidszone		17,6	0,0	17,6
	Schadeschap en -claims		97,4	0,0	97,4
art. 33	Amoveringen: aankoop / sloop externe veiligheidszone		37,4	0,0	37,4
Totaal			670,9	3,7	674,6

GIS-2

In de verslagperiode is het projectbudget voor GIS-2 gewijzigd. Ten opzichte van de PRI-raming 2005 is het projectbudget in de verslagperiode met M€ 25,6 toegenomen van M€ 374,3 tot M€ 399,9. Hieronder worden de belangrijkste mutaties beschreven:

- In de PRI-raming 2004 was een bedrag van M€ 16,5 opgenomen als mogelijke terugvordering op de aannemers die in het verleden de geluidsisolatie aan woningen hebben aangebracht. Gezien de onzekere uitkomst van de besprekingen met de aannemers over de problematiek rond de eindafrekeningen zijn deze ontvangsten niet meer meegenomen in de PRI-raming 2007, maar opgenomen in het risicoprofiel. In paragraaf 4.4 wordt u nader geïnformeerd over de problematiek rond de afwikkeling van de eindafrekeningen.
- In 2005 heeft een eenmalige correctie plaatsgevonden van projectmanagementkosten ten bedrage van M€ 7,1. Deze correctie heeft betrekking op kosten uit de opstartfase van GIS-2 (1997-1999), toen de luchthaven Schiphol (Amsterdam Airport Schiphol, AAS) het geluidsisolatieproject uitvoerde. Deze correctie is niet verwerkt in de PRI-raming 2005, omdat deze is opgesteld in een periode vóór de bovengenoemde correctie. In 2005 is de Tweede Kamer reeds over deze correctie geïnformeerd.
- Als gevolg van een hoger deelnemerspercentage worden 95 woningen extra geïsoleerd. De extra kosten voor isolatie, engineering en organisatie bedragen M€ 1,9.
- Overige mutaties met een totale waarde van M€ 0,1.

Uit bovenstaande blijkt dat de mutaties in de PRI-raming 2007 bijna volledig zijn toe te schrijven aan oorzaken die speelden in de periode vóór 2005. De raming voor de uitvoering van de isolatiewerkzaamheden in de jaren vanaf 2005 is slechts in geringe mate gestegen. Deze toename wordt met name veroorzaakt door het grotere aantal te isoleren woningen. Bovenstaande mutaties zijn verwerkt in de ontwerpbegroting 2008.

GIS-3

Conform de PRI-raming 2007 bedraagt het projectbudget voor de doorlooptijd van GIS-3 van 2006 tot 2011 M€ 77,4. Dit betekent een afname van M€ 21,9 ten opzichte van de PRI-raming 2003. De belangrijkste reden hiervoor is dat bij GIS-3 de isolatiewerkzaamheden in relatief kleine bestekken op de markt worden gebracht. Deze methode, waarmee tijdens de afronding van GIS-2 positieve ervaringen zijn opgedaan, heeft tot gevolg dat de werkzaamheden door kleinere aannemers en tegen een lagere prijs worden uitgevoerd dan bij grootschalige contracten.

GIS-2

In tabel 6 wordt een overzicht van de mutaties in het projectbudget van GIS-2 met bronvermelding gegeven.

Tabel 6: Mutatie overzicht projectbudget GIS-2 (bedragen in miljoen EUR, incl. BTW)	Datum	Totaal nieuwe raming	Gecommuniceerd met Tweede Kamer	Prijs- peil	Bron
1. Start GIS-2: PKB Begroting 1995	1995	180,0	180,0	1994	PKB Begroting 1995
2. BM raming 1997 o.a.: - Looptijd project: t/m Q4 2003 - Ke woningen: 3.975 - Laeq woningen: 6.097 - Bij-isolatie woningen: 978 - Specials: 13 - Excl. duidelijke risico analyse - Personeel, Materieel en Automatisering (PMA) als % <i>Totaal mutatie</i> Nieuwe stand raming	1997	54,3 234,3		1996	BM raming 1997
3. PRI-raming 2001 o.a.: - Looptijd project: t/m Q4 2003 (geen mutatie) - Mutatie objecten: + 19 - Incl. risico analyse - Gespecificeerde PMA - Zaagtand - problematiek - Introductie DuBoGIS - Contour wijzigingen - Introductie partiële isolatie <i>Totaal mutatie</i> Nieuwe stand raming	2001	175,5 409,8		2001	PRI-raming 2001
4. PRI-raming 2002 o.a.: - Looptijd project: t/m Q1 2005 (+ 5 Q) - Mutatie objecten: -/- 2.127 - Versnelde ingebruikname vijfde baan (5P) - Herplanning S4S2 woningen als gevolg van de versnelling 5P woningen <i>Totaal mutatie</i> Nieuwe stand raming	2002	-0,2 409,6		2002	PRI-raming 2002
5. PRI-raming 2003 o.a.: - Looptijd project: t/m Q1 2005 (geen mutatie) - Mutatie objecten: -/- 492 - LIB 2003 <i>Totaal mutatie</i> Nieuwe stand raming	2003	-13,8 395,8	395,8	2003	PRI-raming 2003
6. PRI-raming 2004 (PRI-raming 2004 is niet formeel vastgesteld, maar wel gehanteerd als prognose eindstand 1e VGR GIS) o.a.: - Looptijd project: t/m Q1 2006 (+ 4 Q) - Geen isolatie buiten LIB2004 (-/- 1.358 objecten) - Ontvangsten "Eindafrekeningen" (zie 4.4 Risico's) <i>Totaal mutatie</i> Nieuwe stand raming	2004	14,6 -60,8 -46,2 349,6	Nee	2004	PRI-raming 2004

Tabel 6: Mutatie overzicht projectbudget GIS-2 (bedragen in miljoen EUR, incl. BTW)		Datum	Totaal nieuwe raming	Gecommuni- ceerd met Tweede Kamer	Prijs- peil	Bron
7. PRI-raming 2005		2005			2005	PRI-raming 2005
o.a.:						
- Looptijd project: t/m Q2 2007 (+ 5Q)			12,4			
- Ontvangsten "Eindafrekeningen" (zie 4.4 Risico's)						
- Gevolgen besluitvorming over afronding GIS-2:						
1. Isolatie buiten LIB2004 (+ 1.272 objecten)			12,3			
2. Isolatie resterende objecten binnen LIB2004 (34)						
3. Incl. afronding GIS-2 uit risico-budget (€ 17,0 mln uitvoering en org.kst.)						
<i>Totaal mutatie</i>			24,7			
Nieuwe stand raming			374,3	374,3		
8. PRI-raming 2007		2007			2006	PRI-raming 2007
o.a.:						
-Eindafrekeningen						
-Projectmanagementkosten						
-Isolatie van 95 extra woningen						
<i>Totaal mutatie</i>			25,6			
Nieuwe stand raming			399,9	399,9		
Totaal mutaties t.o.v. PKB (1995)			219,9			
Projectbudget GIS-2 per 30-06-2006			399,9	399,9		

GIS-3

In tabel 7 vindt u een overzicht van de mutaties in het projectbudget van GIS-3 met bronvermelding.

Tabel 7: Mutatie overzicht projectbudget GIS-3 (bedragen in miljoen EUR, incl. BTW)		Datum	Totaal nieuwe raming	Gecommuni- ceerd met Tweede Kamer	Prijs- peil	Bron
1. Start GIS-3		2003	99,3	99,3	2003	PRI-raming 2003
2. PRI-raming 2007		2007			2006	PRI-raming 2007
o.a.:						
- Lagere uitvoeringskosten wegens andere marktbenadering						
<i>Totaal mutatie</i>			-21,9			
Nieuwe stand raming			77,4	77,4		
Projectbudget GIS-3 per 30-06-2007			77,4	77,4		

4.3.2 Uitputting post onvoorzien

GIS-2

Ten opzichte van de vorige PRI-raming is in de PRI-raming 2007 de post onvoorzien verlaagd van M€ 2,3 naar M€ 0,4. Hiervoor is gekozen, omdat tot op heden niet van de post onvoorzien gebruik is gemaakt.

GIS-3

In de projectraming GIS-3 uit 2007 is een post onvoorzien opgenomen van M€ 5,5. Dit bedrag wordt geacht toereikend te zijn tot het einde van het project GIS-3. Tot 1 juli 2007 is geen beroep gedaan op de post onvoorzien.

4.3.3 Uitgaven en ontvangsten GIS-2 (kas)

In tabel 8 is de stand van zaken ten aanzien van uitgaven en ontvangsten (eigen bijdrage voor wensvoorzieningen eigenaren) weergegeven. Wensvoorzieningen zijn maatregelen die op verzoek en op kosten van eigenaren tijdens de uitvoering van de isolatiewerkzaamheden zijn aangebracht.

Tabel 8: Uitgaven en ontvangsten GIS-2 (kas) (bedragen in miljoen EUR, incl. BTW)			
	t/m 31-12-2006	In verslag- periode	t/m 30-6-2007
Uitgaven	379,4	6,8	386,2
Ontvangsten (eigen bijdrage / wensvoorzieningen bewoners)	7,1	0,0	7,1
Totale kosten GIS-2 (kas) (uitgaven -/- ontvangsten)	372,3	6,8	379,1

4.3.4 Verplichtingen GIS-2

In tabel 9 is de stand van zaken ten aanzien van de verplichtingen GIS-2 weergegeven.

Tabel 9: Verplichtingen GIS-2 (bedragen in miljoen EUR, incl. BTW)			
	t/m 31-12-2006	In verslag- periode	t/m 30-6-2007
Uitgaven verplichtingen	412,9	1,0	413,9
Totale verplichtingen GIS 2	412,9	1,0	413,9

Opmerkingen:

* Verplichtingen zijn exclusief ontvangsten wensvoorzieningen en eindafrekeningen.

* De uitgavenverplichtingen (en ook de kasuitgaven) zullen hoger zijn dan het projectbudget van M€ 399,9. Het projectbudget is namelijk het saldo van uitgaven en ontvangsten. De ontvangstverplichtingen zijn in deze tabel niet opgenomen.

4.3.5 Uitgaven overige projecten

In tabel 10 is de stand van zaken ten aanzien van de uitgaven van de overige projecten weergegeven.

Tabel 10: Overige uitgaven (kas) (bedragen in miljoen EUR, incl. BTW)			
	t/m 31-12-2006	In verslag- periode	t/m 30-6-2007
art. 36 GIS-2 (klacht- / garantieregeling)	0,0	0,0	0,0
GIS-3	1,8	0,2	2,0
Amoveringen: Aankoop / Sloop geluidszone	20,0	1,8	21,8
Aankoop / verplaatsing woonschepen geluidszone	17,2	0,0	17,2
Schadeschap en -claims	19,1	2,4	21,5
art. 33 Amoveringen: Aankoop / Sloop Externe Veiligheidszone	22,6	0,1	22,7

GIS-3

Op basis van de PRI-raming 2007 zal naar verwachting nog M€ 75,4 worden gerealiseerd.

Aankoop en sloop van woningen binnen de geluidszone

Naar verwachting zal in totaal nog M€ 3,1 worden gerealiseerd.

Aankoop of verplaatsing van woonschepen 5P gelegen binnen de geluidszone

Naar verwachting zal M€ 0,4 nog worden gerealiseerd.

Behandeling en uitbetaling schadeclaims door Schadeschap luchthaven Schiphol

Het Schadeschap luchthaven Schiphol beoordeelt ingediende claims van eigenaren en gaat, indien gehonoreerd, tot uitkering over. Op basis van het projectbudget zal naar verwachting nog M€ 75,9 worden gerealiseerd.

Aankoop en sloop van woningen en woonschepen binnen de veiligheidszone

Voor de aankopen wordt een volgend beleid gevoerd. Alle aankopen van 2004 hebben onder verantwoordelijkheid van de gemeenten in het kader van de bijdrageregeling plaatsgevonden. Naar verwachting zal in totaal nog M€ 14,7 worden gerealiseerd.

4.3.6 Verplichtingen overige projecten

In tabel 11 is de stand van zaken ten aanzien van de verplichtingen van de overige projecten weergegeven.

Tabel 11: Overige verplichtingen (bedragen in miljoen EUR, incl. BTW)			
	t/m 31-12-2006	In verslag- periode	t/m 30-6-2007
art. 36 GIS-2 (klacht- / garantieregeling)	0,1	0,0	0,1
GIS-3	2,9	6,8	9,7
Amoveringen: Aankoop / Sloop geluidszone	20,4	1,9	22,3
Aankoop / verplaatsing woonschepen geluidszone	18,6	0,0	18,6
Schadeschap en -claims	22,6	9,2	31,8
art. 33 Amoveringen: Aankoop / Sloop Externe Veiligheidszone	23,7	1,4	25,1

4.3.7 Ontvangsten heffingen

De overheid financiert de kosten van de diverse projecten voor en verhaalt deze via heffingen op de luchtvaartsector. De kosten van de geluidsisolatieprojecten worden verhaald door middel van een geluidsheffing. De kosten van de overige projecten (Schadeclaims Schiphol, aankoop of verplaatsing van woonschepen 5P gelegen binnen de geluidszone, aankoop en sloop van woningen binnen de geluidszone en aankoop en sloop van woningen en woonschepen binnen de veiligheidszone) worden verhaald door middel van een planschade heffing (heffing overige Schipholprojecten). Deze laatste heffing wordt door de overheid toegepast sinds februari 2005.

In tabel 12 worden de ontvangen heffingen weergegeven.

Tabel 12: Ontvangsten heffingen (bedragen in miljoen EUR, incl. BTW)			
	t/m 31-12-2006	In verslag- periode	t/m 30-6-2007
Ontvangsten geluidsheffing	188,0	20,1	208,1
Ontvangsten heffing overige Schipholprojecten	16,9	5,0	21,9

4.4 Risico's, mee- en tegenvallers en prognose eindstand

GIS-2

Onderstaand wordt een overzicht gegeven van de risico's en beheersmaatregelen voor GIS-2 en wordt een inschatting gegeven van de prognose eindstand.

Mutaties

Ten opzichte van de vorige verslagperiode is de verwachtingswaarde van het risicoprofiel toegenomen van M€ 0,8 naar M€ 1,3. Dit bedrag is exclusief de uitkomsten van de besprekingen met de aannemers over de eindafrekeningen.

Tabel 13: Risico's (bedragen in miljoen EUR, incl. BTW)		Verwachtingswaarde deze verslagperiode	Verwachtingswaarde vorige verslagperiode
Risico			
A.	Juridische procedures van eigenaren met een overeenkomst die niet hebben gereageerd en van eigenaren zonder overeenkomst	1,2	0,6
B.	Uitkering schadevergoedingen	0,1	0,2
C.	Eindafrekeningen	PM	PM
D.	Claim als gevolg van schade door onderdekking en vertraging in de procesgang	PM	PM
E.	Te verwachten claim als gevolg van uitvoering van restant van opgedragen woningen	PM	PM
SUBTOTAAL		1,3 + PM	0,8 + PM
Op basis van de maximale waarde van de risico's en de kans van optreden is met een zogenaamde Monte Carlo-simulatie bepaald dat de spreiding van het risico in deze verslagperiode ligt tussen M€ 0,0 en M€ 3,9. Hierbij is nog geen rekening gehouden met de onderhandelingen met de aannemer en de eindafrekeningen.			

A. Juridische procedures van eigenaren met een overeenkomst die niet hebben gereageerd en van eigenaren zonder overeenkomst

Door de wijzigingen in de geluidscontouren zijn woningen die aanvankelijk tot GIS-2 behoorden, buiten de geldende contouren komen te liggen. Omdat hiermee de juridische grondslag voor isolatie verviel, heeft de voormalige staatssecretaris in januari 2005 besloten om deze woningen in beginsel niet meer te isoleren. Eigenaren met een overeenkomst zijn in de gelegenheid gesteld aan te geven of zij willen vasthouden aan isolatie van hun woning. Eigenaren met een overeenkomst die niet hebben gereageerd zouden via juridische procedures kunnen proberen alsnog isolatie van hun woning te bewerkstelligen. Hetzelfde geldt voor eigenaren zonder overeenkomst. De kosten zouden maximaal M€ 6 bedragen. In totaal gaat het om circa 900 woningen. Het merendeel van de eigenaren heeft echter ingestemd met het isolatievoorstel van Progis. Zij krijgen een pakket dat vergelijkbaar is met dat van objecten aan de rand van het LIB 2004. In de verslagperiode heeft één eigenaar zich tot de rechter gewend en is in het gelijk gesteld. De Staat heeft hoger beroep aangetekend bij de Raad van State. De behandeling hiervan vindt plaats in de volgende verslagperiode. In verband hiermee is de verwachtingswaarde voor dit risico verhoogd van 0,1 naar 0,2. In het risicoprofiel wordt rekening gehouden met een bedrag van M€ 1,2.

Beheersmaatregel

Het initiatief om juridische procedures te starten ligt bij de eigenaren en kan niet worden beïnvloed. Hiervoor gelden de wettelijke verjaringstermijnen.

B. Uitkering schadevergoedingen

Woningen van eigenaren zonder overeenkomst worden niet geïsoleerd. Eigenaren die ter voorbereiding van de isolatiewerkzaamheden in opdracht van Progis kosten hebben gemaakt, kunnen schadevergoeding eisen (het betreft hier niet de klachtenafhandeling GIS-2). Het betreft met name circa 350 woningen die in aanmerking kwamen voor Ke-etmaalisolatie. De kosten worden ingeschat op maximaal M€ 0,4. Eigenaren hebben in deze verslagperiode geen schadeclaims ingediend. De besluitvorming over de afronding van GIS-2 heeft in januari 2005 plaatsgevonden. Verwacht wordt dat de kans op schadeclaims afneemt, naarmate de tijd verstrijkt. Daarom is de verwachtingswaarde voor dit risico ten opzichte van de vorige verslagperiode teruggebracht van 0,5 naar 0,2. In het risicoprofiel wordt rekening gehouden met een bedrag van M€ 0,1.

Beheersmaatregel

Het initiatief om in aanmerking te komen voor schadevergoeding ligt bij de eigenaren en kan niet worden beïnvloed. Voor het indienen van een schadeclaim gelden de wettelijke verjaringstermijnen met een maximum van vijf jaar na het bekend worden van de schade.

C. Eindafrekeningen

In het kader van de uitvoering van GIS-2 zijn in 1997 grootschalige contracten met twee aannemers afgesloten: Heddes en de aannemerscombinatie dB2000 VOF, bestaande uit BAM en DuraVermeer. Bij het verwerken van de eindafrekeningen is gebleken dat de visie van de opdrachtgever en deze aannemers van elkaar verschillen ten aanzien van de toepassing van de eenheidsprijzen en de verrekening van de verwerkte hoeveelheden per woning. Om de positie van de Staat bij de afwikkeling van de problematiek met de dB2000 VOF niet te schaden wordt geen verwachtingswaarde gegeven van de totale omvang van de discussie.

Beheersmaatregel

Op basis van de ervaringen met grootschalige contracten is bij de afronding van GIS-2 de omvang van nieuw aanbestede contracten beperkt gehouden.

Anders dan met Heddes heeft Rijkswaterstaat met de andere aannemer, de dB2000 VOF, vooralsnog niet tot een vergelijk kunnen komen. In mei 2007 heeft deze aannemer een spoedgeschil en een bodemprocedure aanhangig gemaakt. In het spoedgeschil eist de aannemer een bedrag van M€ 8,5 op het Rijk. De eisen hebben overigens met name betrekking op zaken die in het verleden hebben gespeeld. Op dit moment wordt het spoedgeschil, waarvan de behandeling staat gepland voor september 2007, in nauwe samenwerking met de Landsadvocaat voorbereid. De inhoudelijke behandeling van de bodemprocedure vindt plaats na het spoedgeschil.

In de PRI-raming 2004 was een bedrag van M€ 16,5 opgenomen als mogelijke terugvordering op de aannemers. Gezien de onzekere uitkomst van de besprekingen zijn de potentiële ontvangsten niet langer opgenomen in de PRI-raming 2007. Volledigheidshalve wordt gemeld dat de problematiek rond de afwikkeling van de eindafrekeningen bestaat uit posten die voor Rijkswaterstaat zouden kunnen leiden tot betalingen (claims, openstaande rekeningen) en posten die zouden kunnen leiden tot ontvangsten (te hoog prijsniveau, correctie van fouten in facturen van de aannemers).

D. Claim als gevolg van schade door onderdekking en vertraging in de procesgang

Er is sprake van een claim van de dB2000 VOF als gevolg van schade door onderdekking en vertraging in de procesgang. Om de positie van de Staat niet te schaden wordt geen verwachtingswaarde gegeven.

Beheersmaatregel

Het Rijk heeft de claim als gevolg van schade door onderdekking en vertraging in de procesgang beoordeeld en afgewezen. Tevens heeft een onafhankelijke derde een second opinion uitgevoerd. Dit externe bureau heeft de claim volledig afgewezen. De claim maakt onderdeel uit van de afwikkeling van de problematiek met de dB2000 VOF over de eindafrekeningen.

E. Te verwachten claim over uitvoering van restant van opgedragen woningen

De dB2000 VOF eist de uitvoering van het restant van de woningen op dat weliswaar in de contracten is opgedragen, maar waarvoor geen opdracht is verleend. Om de positie van de Staat niet te schaden wordt geen verwachtingswaarde gegeven.

Beheersmaatregel

De dB2000 VOF heeft deze claim niet aanhangig gemaakt. Mocht daartoe alsnog worden overgegaan, dan zal de claim onderdeel uitmaken van de afwikkeling van de problematiek met de dB2000 VOF over de eindafrekeningen.

Totale risicoprofiel

In deze verslagperiode ligt de bandbreedte van het risicoprofiel van het project GIS-2 tussen de M€ 0,0 en M€ 3,9 met een verwachtingswaarde van M€ 1,3. Dit is exclusief het resultaat van de afwikkeling met de dB2000 VOF over de eindafrekeningen en claims.

Prognose eindstand

Op basis van de PRI-raming 2007 (isolatie van 8.506 objecten ad M€ 399,9) bedraagt de prognose eindstand van GIS-2 rekening houdend met de hierboven genoemde verwachtingswaarde en bandbreedtes, M€ 401,2 met een bandbreedte van M€ 399,9 en M€ 403,8. Dit is exclusief het resultaat van de besprekingen met de aannemer over eindafrekeningen en claims.

4.5 Kwaliteit en kennis

Controlemetingen GIS-2

Opgeleverde woningen die binnen het isolatiegebied liggen, worden conform de vereisten van de RGV steekproefsgewijs gecontroleerd op de bereikte geluidsisolatie. Een onafhankelijke derde selecteert de te controleren objecten en beoordeelt de metingen. De controlemetingen zijn zowel gericht op woningen die zijn voorzien van Ke-etmaalisolatie als op woningen die zijn voorzien van LAeq-nachtisolatie.

In de verslagperiode zijn geen controlemetingen uitgevoerd.

4.6 Audits en onderzoeken door derden

Onderzoek Algemene Rekenkamer

De Algemene Rekenkamer heeft in oktober 2006 een effectmeting uitgevoerd naar de implementatie van haar aanbevelingen uit het onderzoek naar GIS-2 dat in september 2004 werd gepubliceerd. In maart 2007 zijn de resultaten van deze effectmeting aan de Tweede Kamer gerapporteerd (Kamerstuk 2006-2007, 29750, nr. 14).

De Algemene Rekenkamer heeft geconstateerd dat het ministerie de aanbevelingen over de contractering van aannemers, de toetsing van de eindafrekeningen en de beschikbaarheid van voldoende sturingsinstrumenten heeft opgevolgd. Een kanttekening is geplaatst bij de doorrekening van de wijziging van de RGV op gevolgen voor tijd en geld. De kanttekening heeft betrekking op het feit dat de gevolgen voor tijd en geld weliswaar in de PRI-raming 2007 zijn meegenomen, maar dat ten tijde van de besluitvorming over de wijziging van de RGV door de voormalige staatssecretaris alleen een globale raming van de kosten beschikbaar was. In voorkomende gevallen zal in het vervolg met de opmerking van de Algemene Rekenkamer rekening worden gehouden.

Bijlage 1: Begrippen- en afkortingenlijst

AAS	Amsterdam Airport Schiphol
Amoveringen geluidszone	Combinatie van aankopen en slopen van objecten binnen de 55-65 Ke- geluidscontour en >65 Ke- geluidscontour.
Amoveringen veiligheidszone	Combinatie van aankopen en slopen van objecten binnen de risicozone rond de luchthaven die in het Luchthavenverkeersbesluit (LVB) is vastgelegd.
BIA	Stichting Bewonersbelangen Isolatie Assendelft.
BRS	Bestuurlijke Regiegroep Schiphol.
BM-raming	Eerste raming GIS-2.
CROS	Commissie Regionaal Overleg luchthaven Schiphol
Geluidszone	Gebied waarbinnen wettelijke beperkingen bestaan ten aanzien van de bouw van geluidsgevoelige bestemmingen, waarbinnen conform wijziging van de Regeling Geluidwerende Voorzieningen geluidsisolatie wordt aangebracht en waarbuiten niet meer geluidsbelasting mag worden geproduceerd dan overeenkomt met de grenswaarde van de geluidszone.
GIS-1	Geluidsisolatie Schiphol fase 1.
GIS-2	Geluidsisolatie Schiphol fase 2.
GIS-3	Geluidsisolatie Schiphol fase 3.
Ke-woning	Woningen die binnen de 40 Ke-geluidscontour vallen en hierdoor in aanmerkingen komen voor dag- en nacht (etmaal)isolatie (alle geluidsgevoelige ruimten van een woning).
LAeq-woning	Woningen die binnen de 26 LAeq-geluidscontour vallen en hierdoor in aanmerkingen komen voor nachtsisolatie (isolatie van slaapkamers).
LIB 2004	Luchthavenindelingsbesluit vastgesteld op 2 september 2004.
LIB2004-contour	Geluidscontour vastgesteld in het Luchthavenindelingsbesluit d.d. 2 september 2004.
LVB	Luchthavenverkeerbesluit Schiphol.
Motie-Hofstra	Mede ter uitvoering van de motie Hofstra c.s. kan de eigenaar niet tegen de wil worden gedwongen om de bewoning te beëindigen. Hiermee is het jaar waarin de sloopzone vrij van bewoning moest zijn (2008), zoals deze in het LIB is geregeld, komen te vervallen.
PAS	Project Administratie Systeem.
5P-contour	Geluidscontour op basis van de vijfbanenstelsel, vastgesteld in 1996.
PKB	Planologische Kern Beslissing.
Post onvoorzien	Toeslag op de raming voor kosten die in een later stadium erbij kunnen komen als gevolg van al dan niet geïnventariseerde, bijzondere gebeurtenissen die binnen de scope van het project vallen. De hoogte van de toeslag is onder andere afhankelijk van de projectfase.
PRI-raming	Project Ramingen Infrastructuur.
Progis	Projectorganisatie Geluidsisolatie Schiphol, uitvoeringsorganisatie Rijkswaterstaat regionale dienst Noord-Holland

RGV	Wijziging van de Regeling Geluidwerende Voorzieningen 1997.
S4/S2-contour	Geluidscontour op basis van de vierbanenstelsel, vastgesteld in 1996.
Scope	Omschrijving van wat wel en wat niet tot het project behoort in termen van eisen aan het fysieke ontwerp en de eventuele randvoorwaarden waaronder het te realiseren object tot stand moet komen.
V&W	Ministerie van Verkeer en Waterstaat
Veiligheidszone	Gebied rond de luchthaven waar het risico op een ongeval groter is dan 1 op de 100.000 voor het vijfbanenstelsel in 2015. In dit gebied geldt een bouwverbod voor nieuwbouw en dienen bestaande woningen aan de woonbestemming te worden onttrokken.
VROM	Ministerie van Volksgezondheid, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer
Wensvoorziening	Voorzieningen in de woning die op verzoek en op kosten van de eigenaar worden aangebracht.
Woonschepen 5P	Aankoop of verplaatsing van woonschepen gelegen binnen de 40Ke geluidscontour (5P-contour).

Bijlage 2: Nadere toelichting Ke-etmaalisolatie en LAeq-nachtisolatie

Bij de bepaling van de geluidsbelasting worden twee maten gehanteerd, namelijk:

- **Kosteneenheid (Ke);**
Kosteneenheid is een maat voor geluidsbelasting, waarbij rekening wordt gehouden met maximale A-gewogen geluidsniveaus die worden waargenomen als gevolg van vliegtuigbewegingen in een kalenderjaar en waarbij een weegfactor wordt toegepast voor het vliegverkeer in avond en nacht. Er zijn vier Ke-zones gedefinieerd: die van 35Ke, 40Ke, 55Ke en 65Ke. Boven de 35Ke mogen, behoudens uitzonderingen, geen nieuwe objecten met een woonfunctie worden gebouwd. Objecten met een woonfunctie binnen de 40Ke-contour krijgen een geluidsisolatiepakket aangeboden. Objecten die zijn gelegen tussen de 55Ke-contour en de 65Ke-contour met een woonfunctie die niet voldoende kunnen worden geïsoleerd, worden door middel van aankoop en sloop van hun woonbestemming onttrokken. Woningen met een zwaardere geluidsbelasting dan 65Ke dienen in alle gevallen aan hun woonbestemming te worden onttrokken. Binnen de geluidscontouren nabij Schiphol zijn tevens woonschepen gelegen. Aangezien woonschepen constructief gezien niet kunnen worden geïsoleerd, worden deze woonschepen aangekocht en/of verplaatst.
- **Equivalent A-gewogen geluidsniveau (LAeq)**
Voor de nachtisolatie wordt het equivalente A-gewogen geluidsniveau in een slaapvertrek berekend voor de periode 23.00 - 06.00 uur. Indien de LAeq de waarde van 26 decibel overschrijdt komen de geluidsgevoelige slaapkamers in aanmerking voor isolatie. Binnen de 26 LAeq-contour vindt geen onttrekking van woonbestemming plaats.

Bijlage 3: Impressie van het isolatiegebied GIS-3 conform LIB 2004

